

Victoria bliver reddet

Kursen er rigtig. Tag med til sommerstævnet 2013

Min fars båd

Fra Lisbeth Kofoed ("Viffert") har vi fået dette første indlæg af en serie om hendes fars og familiens Kofoeds lange træsejlerhistorie

"Dot" med skipper Kofoed ca. 1926

NOSTALGI-HJØRNET 1: MIN FARS BÅDE: "TURANDOT"

Hvorfra kommer sejlerlysten? Af min fars, Ove J. Kofoeds levnedsserbetning fremgår det, at hans lyst blev lagt som feriedreng hos sin farfar i Nexø.

Citat: "En dag, da familien havde haft en dejlig bade-dag ved Balka strand, skulle nogle strandjægere sejle hjem til Nexø derfra i sejljolle. Jeg fik lov at sejle med dem, – og den sejlads, andeskydning, grundstødning og vindens tyste drift af en båd i tussmørke, gjorde nok, at jeg for stedse blev grebet af lysten til at sejle i sejlbåd."

Far voksede op i Willemoesgade på Østerbro i København. Han sad ofte ved Langelinie Havn og studerede, hvordan sejlerne brugte vinden til manøvrering. Som dreng byggede han en sammenklappelig kajak i tre dele af malet lærred. Med den cyklede han op til padleture i det skønne Mølleå-naturområde.

Ved sparsommelighed og jobs lykkedes det i 1926 gymnasieeleven, som 18-årig, at blive den lykkelige ejer af en 16 fods ringdækket kragejolle med gaffelrig og jernkøl. Den hed "TURANDOT", men blev kaldet "DOT".

Videre beretter far: "På en cykeltur til Skudehavnen, havde jeg set denne lille, kønne båd på land og var blevet forelsket i hende. Båden kostede 250 kr.- og et restbeløb fik jeg af mor og far, fordi jeg ikke røg. Bådens sælger, Politibetjent Spangsberg, var dog med på den første tur, hvor vi fik en ordentlig aprilbyge med sne og sus i, og vi måtte søge ly i et slæbested. En dag efter examen var jeg med et par af skolekammeraterne i fin sydøstenvind sejlet op forbi Taarbæk og måtte krydse hjem i opfriskende vind og sø. Båden klarede sig godt, men vi blev alle meget våde. Da vi endelig kom ind, stod min mor på kajen med varm kaffe på termokande. Det trængte vi hårdt til. Et par af vennerne har aldrig sat foden i en sejlboat mere!"

Efter gode single-ture, bl.a. til Kullen og Sydsjælland nogle år, kom far til Jylland som uddannet ingeniør, stiftede familie først i 1930'erne, solgte "DOT", og familien blev forøget med en datter i 1935, Lisbet (mig).

"Dot" – måske ca. 1933

Klassisk • **TRÆBÅD**

Nr. 118 · December 2013

Klassisk
møder nyt ...
og gammelt

Skærgårdskrydseren "MIKKEL"

Lisbet Kofoed ("Viffert") har sendt os andet afsnit affølgeton'en om hendes fars og familien Kofoeds lange træsejlerhistorie

I 1936 var far i disse så usikre tider heldig at blive ansat ved Fabriktilsynet i København, og naturligvis måtte mine forældre straks købe båd igen. Endda til hele 600 kr.!

Citat: "Det var "MIKKEL" – en lang, smal 22 m² kutter fra ca. 1918. Oprindelig ganske lav, men bygget

Dette navnemærke sad både i stævn og hæk på "MIKKEL RÆV"

højere, så der var ret god plads i længden. Den havde en ganske kort køl med bly i og var velsejlende. Sejlene var gamle - og vi måtte ankre op ved Fyens Hoved og reparere en flænge med garn fra en silkestrømpe. Det gav stødet til, at jeg studerede nogle sejlmagerbøger, og at vi efter hjemkomsten gav os til at sy et nyt stel sejl, der blev meget godt".

Jeg, Lisbet Kofoed, har i året 2000 genset fars 8 mm smalfilm af vores tidligere både, gengivet på video, på initiativ af min yngste sejlørster, Ruth. Derfor kan "MIKKELS" flotte agterspejl med navnelogo af den frække, røde ræv – også ved stævnen, gengives ganske korrekt her. De første år lå "Mikkel" i Skovshoved, da vi boede i det dejlige Jagtparken, men da far nu måtte efterkomme betingelsen at bo i Københavns kommune, flyttede vi til Strandboulevarden 40 – med et glimt af Øresund. "Mikkel" kom til Svanemøllehavns nordmole, og i Sejlklubben FREM.

I 1939 blev min lillesøster, Birte, født, – også en sejlerpige. Med hustru, Esther, to piger og en barnevogn og grej var pladsen selvsagt trang i "MIKKEL" – og far beretter:

"Krigstiden kom efter 9. april 1940 og satte en stopper for vor frie sejlads, som vi ellers havde haft i ferier og på weekender til Hven og Svenskekysten" Her kunne også tilføjes: og i 1938 helt til Guldborgsund og Nykøbing Falster. Der ramte de med et brag en stor sten, som lavede en stor bule i blykølen! Jeg kan som 2-årig ikke erindre braget – men passede godt på sten, da jeg 54 år senere sejlede til veteran-lystbådetræf i Nykøbing Falster – sjovt nok i mine forældres sidste båd, Danakutteren fra 1950 til 1990.

Men som sagt måtte vor kære "MIKKEL RÆV" sælges.

Klassisk skønhed genopstår i Gilleleje

MIN FARS BÅDE:

Kutteren "MOGUNTIA", senere "Tordenskjold"

Af Lisbet Kofoed

I 1940, hvor familien Kofoed var blevet til 4, solgte vi "Mikkel" og hører videre i levnedssberetningen:

"Vi købte en stor, gammel engelsk kutter, "MOGUNTIA", med flushdæk, (uden opstående kahyt), Den var meget smuk, men noget misrøgtet. På vore "bådpas", (udsejlingstilladelse, stemplet af tysk militær), kunne vi sejle båden til Vedbæk, hvor vi havde hende som et dejligt sommerhus. Vi fik efterhånden "MOGUNTIA" i virkelig pæn stand, men blev klar over, at jo større både jo mindre får man sejlet."

Her kan jeg supplerende oplyse, at "MOGUNTIA" var bygget i 1910 i Plymouth i England. Typen kaldes Kanal-krydser. Sejlmærket var: C 22 (kutter). Hun var bygget af pitchpine på eg. Konstruktøren hed G.L.Watson. Båden var oprindelig gaffelrigget. Målene er:

Længde: 36 fod (10,95m)

Bredde: 2,52 m

Sejlareal: 43 m²

"MOGUNTIA" havde et meget stort, aftageligt skylight, som lillesøster Birtes barnevogn kunne sænkes ned igennem. Ganske rigtigt havde de forrige ejere mishandlet båden, hvis stormast-top var knækket ved Bornholm. Den kostede derfor 2.900 kr.

Far, der jo helst var blevet skibsbygger og konstruktør, brugte nu sin viden og lavede bermudarig, hvorved også bovsprødet røg. Men sprødets to solide træstøtter forblev på fordækket som pullerter. Hun havde tre vant i hver side og bagstag.

Farmor på besøg i Moguntia - under det store skylight

Lisbeths mor skraber lak på skylightet.

Desværre var hun, som så mange andre både, dengang, blevet "slagtet" for sin blykøl. Tidligere i hendes liv havde en Konstruktor Enevold Hansen i Århus isat en lang, lige jernkøl på 3 tons. Den lignede et fladt strygejern, som båden kunne stå alene på. Ialt vejede hun 7½ tons.

Moguntia i 20'erne

Far lavede bermudarig. Billedet er fra Svanemøllehaven ved nordmolen

"MOGUNTIA" synes at have haft en 5 HK 2-takter af mrk.: "Tempo".

Dramatik

Jeg har et dramatisk minde om "MOGUNTIA"! En tidlig morgen i Vedbæk hoppede jeg uden korkbælte (og forlov) en ekstra gang i land og ombord igen, men gled på det dugvåde dæk. De andre spiste morgenmad i kahytten. Det var i 1941, og jeg var kun 6 år og kunne ikke svømme! Krabberne i bolværkets slimede tang var rædelsvækkende, men med energisk hundesvømning gik det op for tredje og sidste gang efter luft – da greb nogen mig i håret, op i luften.

Den 80-årige Hr. Mygge i motorbåden ved siden af havde hørt min pladsken og råbte nu far til hjælp med at få mig op på bolværket. Der vendte far bunden i vejret på Lisbet og fik vandet ud af luftvejene. Jeg hylede – dels af chok – men mest fordi mine nye laksko var ødelagt! Hr. Mygge fik jo en flaske vin som tak for livredningen

– og samme år gik mor og jeg til svømning på Kipp's ved Olieøen. Mor kunne nemlig heller ikke svømme et skridt. Hun var frederiksbergbonde.

Salget af "MOGUNTIA" – og hvad siden hændte.

Efter to år, hvor "MOGUNTIA" viste sig at være for stor og voldsom at anløbe havne med for sejl og for svær at hale skøde hjem på for mor, besluttede de at sælge hende. Men også af frygt for magnetminerne på grund af den store jernkøl!! Mens far arbejdede og cyklede ugedagene til København, sleb og lakerede mor hende i Vedbæk. Der var megen mahogni.

En dag i august 1942 dukkede en ældre, pensioneret Kaptajn og en ung fisker op for at bese båden. "Hvor er rælingen?", spurgte Kaptajnen. Sømanden var med for at stikke i bunden efter "bløde steder". Der var et. Derfor beværtede mor dem med masser af frisk plukkede skovhindbær med fløde – og der blev slet ikke nævnt et ord om bløde, lidt utætte steder, og Kaptajnen købte hende for 3.850 kr.

Herover: På bedding ved Frem

Til venstre: En anden bedding, et ukendt sted

Hun skulle vist sejle nogle flygtninge til friheden i Sverige

Der gik mange år, til far engang i 1960'erne opdagede "MOGUNTIA" i Langøre på Samsø. (Mine forældre boede i Århus siden 1952.) Nu hed hun "Tordenskjold" af Flensborg. Far genkendte nemlig tre ændringer, han selv havde foretaget.

Ejeren, Helmuth Joost, syntes det var et morsomt træf. Han førte ikke nationalitetsflag, da han var dansk-sindet. Selvom hun havde haft 7 - 8 ejere før Joost, var hun stadig hvidmalet på fribordet.

Desværre stod båden og vansmægtede fra først i 90'erne, da Joosts søn dyrker kapsejls i sin 5,5 meter "Web". Man kan jo inderligt håbe, at nogen vil restaurere denne sjældne kanalkrydser-type, eller skænke hende til bevarelse på "Danmarks Museum for Lystsejls" i Valdemar Slot på Tåsinge.

Heldigvis sejler hendes søsterskib fra 1899, "GIGA", stadig rundt til manges glæde og beundring. Hun blev bygget i Cowes, England, af Sibbick & Co. af elm på eg. Sejlmærke: G 16.

Fra Giga's Skipper har jeg fået nogle interessante

Moguntia til Knebel 1923

Fyen rundt i 1929. Fru Esther: solbrændt og smilende - hun er i sit "es" på sørejse i naturen.

I 1988 modtog min far, Ove Kofoed, som da var 80 år, men stadig bådejer i Århus Sejlklub med Danakutteren "Viffert" 25 D2, en fin fotosamling af Poul Thorsager fra samme sejlklub.

I 1920'erne ejedes vores tidligere store kutter "MOGUNTIA" af Direktør Ludvig Nathansen og Fru Esther, Risskov. Ofte var også deres fire glade sejlerbørn om bord, samt gaster. Ofte også med sejlgade gæster eller

Frisco i 1942 – senere omdøbt til Giga C16 - ombord Else Hansen – Karl-Johan Larsen og Peter Christensen

familie. Båden var jo næsten 11 meter lang.

Hun kaner af sted for sin flotte gaffelrig med bovspryd forude og slæbejolle agter. Ifølge Thorsager "levede" Moguntia i de 12 år i Århus en stille tilværelse ~ hun sejlede næsten aldrig kapsejads"... Dog ser vi en glad tursejlerfamilie nyde ture, bl. a. Grundlovstur, til Kalø Slot og Knebel. Alle arbejdede om lørdagen, og sommerferie var gerne kun 14 dage. Alligevel sejlede Moguntia til Hou og Thunø med 5 smilende unger, nogle glimt fra 1926, så ser vi hende på herlig langtur til Fænøsund. Da hed hun "FRISCO" og hendes trofaste skipper hed Karl-Johan Larsen.

Da fuglene dominerede
kapsejlsbanerne

Kom til sommerstævne i Kerteminde

Nostalgi-hjørnet:

MIN FARS BÅDE: "KITTEN" L99

Af Lisbeth Kofoed

Straks efter salget af vor store båd, "Moguntia", købte mine forældre via mægler en lille, ret ny 16 x 6 fods Limfjords-sjægt. Den havde bermudarig og runddæk og var bygget ved Fursund. En såkaldt "Kittenslager", dvs. at bådebygger A.P. Andersen slog kit i knasthullerne.

Far og mor sejlede den hjem til København fra Korsør. De var glade for, at den ikke havde jernkøl – på grund af magnetmine-faren – men kun ballast indenbords. Far skrev om hjemturen:

"Tværs af Femø passerede vi vraget af et sprængt skib. I Køge Bugt kom vi til Mosede Havn i grimt vejr. En minestryger med flinke marinere slæbte os da gennem Kalvebodslusen ind i havnen. Senere kunne vi med bådpasset komme op i Isefjord, hvor sejladsskibe var fri. Vi

"Kitten"s agterdæk er puslebord for det lille ny besætningsmedlem

havde megen glæde af denne lille båd, som dog skulle sejles med agtpågivenhed.

Komponisten Ebbe Hamerik mødte os i sin "Stout" og tilråbte os anerkendende, om vi var sejlet derop "i den æske der!?"

Der skete nu spændende omvæltninger for os, for 1. januar 1944 begyndte far at arbejde i Thisted-Kredsen som selvstændig Fabrikinspektør og vi fik "Kitten" derop med en damper. Den kom heldigt gennem minefelterne – men færgen "København" blev minesprængt ud for Hals et sted, og mange blev dræbt. Jeg husker at vi i alle landets

Glad familie i "Kitten" ved befrielsen

skoler til minde om de døde holdt sørgedag ved to minutters total stilhed indtil kl. 12. Alle var dybt præget af katastrofen. Al lystsejlads var nu forbudt af tyskerne (Man kunne jo redde visse folk til frihed i Sverige).

Først efter befrielsen i maj 1945 stod min familie ved "Kitten" med flag og fejrede friheden, og at hun nu skulle i sit rette element igen.

Der skete mere. Min anden og yngste søster, Ruth, kom til verden i 1947. Den tredje sejlerpige i familien. Alle fem sejlede i sjægten ud fra Thisted, og Ruths puslebord var det lille agterdæk. Far sejlede også

kapsejlads i den til Limfjordsdage i 1948 i Hjarbæk, – selv Mors rundt.

Men længe puslede far med at tegne vores næste, større kutter. Det blev en DANAKUTTER. Den blev bygget 1949 – 50 hos Brødrene Andersen i Vest-vild-sund. Denne velsejlende, stive, tørt sejlede, behagelige, slanke kutter sejlede mine forældre i resten af deres liv til far var blind og svag – og de med sorg måtte ophøre at sejle. Båden var i længde: 9,35 m, bredde: 2 m, dybgang 1,5 m, 25 m² sejlareal, og de syede selv sejl og bomulds-spiler. Men der kom snart omvæltninger for familien.

Svendborg Classic Regatta 2014

Danmarks store kapsejlads for klassiske både, Svendborg Classic Regatta, afholdes i 2014 fra den 7. til den 9. august. Regattaen i Svendborg udgør en af de i alt 5 sejlads der indgår i dysten om Ostseepokalen. De fem sejlads er Max-Oertz-Regatta i Neustadt, Midsommer-Classics på Flensborg Fjord, Rendezvous der Klassiker i Kiel, Svendborg Classic Regatta og endelig German Classics i Laboe fordelt over en periode fra maj til september. Der konkurreres i 3 klasser efter det tyske respitsystem Der Klassiker-Rennwert, KLR. Interessen om Ostseepokalen gør det naturligvis interessant for mange tyske sejlere, en interesse der også kan spores i det store antal tyske både, hvoraf adskillige deltager år efter år. De sidste par år har også en anden udlænding påkaldt sig interesse, nemlig den svenske 10 meter R-båd Aaworyn der er tegnet af og bygget hos Weber i Svendborg. I 2013 blev den af sejlernes valgt til årets båd.

Sejladserne om Sophus Weber-pokalen afvikles som 2 banesejlads både fredag og lørdag på Lunkebugten. Herudover er der og så begge dage en distancesejlads fra kapsejladområdet til Svendborg Havn.

I lighed med tidligere er der i et nutidigt tema under regattaen. I år er valget faldet på konstruktioner af Peter Bruun: Marsvin, Spækhugger, Grinde og Kaskelot med særlig fokus på Grindens 40 år jubilæum.

For de Klassiske motorbåde er der pålidelighedssejlads og ringridning med motorbåd ud for Maritimt Center.

Hos motorbådene er temaet i år Coronet, hvoraf der sejler mange smukke eksempler rundt i de nordiske farvande. Maritimt Centers pakhus på havnen i Svendborg er omdrejningspunktet for aktiviteterne i land.

Tilmelding kan ske gennem hjemmesiden <http://www.classicregatta.dk/>

Svendborg Classic Regatta arrangeres af en sammenlutning af forskellige sejlklubber og foreninger på Sydfyn her i blandt DFÆL.

Sylvig i Skotland

Klassisk skønhed fra England

MIN FARS BÅDE: VIFFERT 25 D 2

Af Lisbet Kofoed

Hermed er vi nået til femte og sidste afsnit af Lisbet Kofoeds fortællinger om sin fars både – her møder vi båden, som vi stadig møder Lisbet og Jørgen med ved DFÆLs træf rundt omkring i landet

Pladsen var med tre børn blevet for trang i sjægten, Kitten, som blev solgt, men ikke væk. Den blev købt af A. Jørgensen, Thisted og de sejlede Fur rundt i august

Jørgen står stolt på fordækket af den smukt istandsatte "Viffert", indeblæst i Øster Hurup Havn 1995. Båden nåede ikke frem til DFÆL-træf dette år! Bemærk den ændrede placering af forlugen og den forhøjede kahyt i forhold til fotoet fra Århus Havn På næste side, Jørgen og Lisbeth designede selv ændringerne – i overensstemmelse med datidens stil, og med godt udsyn over kahytten

1951 ud fra Nykøbing Mors.

Hun havde nr. L 99 (Limfjorden og 3,3 i NL-mål). Pud-sigt nok var far også med i den kapsejlad i sin nybyggede "VIFFERT", som var i 1. løb med 5,6 i NL-mål og start 10 min. før.

Men lidt om "VIFFERT". Far tegnede selv hvert spant op i fuld størrelse og byggede selv træmodellen til jernkølen, som blev støbt på Morsø Jernstøberi.

I 1950 var hun færdig, og mor døbte hende ved stabelafløbningen i Vildsund. Typen slog ikke an, så der blev ikke bygget flere i 25 m² størrelse. Danakutter nr. 1 var en udlodningsbåd i mahogni fra Sejlspøtens Venner.

"Viffert" suser af sted med "Lille Vif" på agterdækket engang i 50'erne, efter at familien i 1952 var flyttet til Århus

Den hed "TAIFUN" og konstruktør var Fritz Philip Rasmussen. Den tilhørte Optiker Quist, Århus. Den blev solgt til USA.

Har man gamle "Sejlerbladet", var den på forsiden af nr. 2 (15/1 - 1953).

Typen Nordisk Krydser slog derimod meget an, som pendant til spidsgatterne.

I 1950 passerede vi Fur på sommertur, og mine forældre bestilte en slæbejolle på bådbyggeriet der. En uge senere kunne vi hente en færdigbygget 2,5 m klinkbygget mosejolle. Ugen efter hentede vi den og der blev betalt 300 kr for den – og der blev drukket lidkøb – og den jolle følger stadig "Viffert" her i år 2000!

I 1952 fik min far, efter ansøgning, ledende embede ved Arbejdstilsynet i Århus-kredsen pr. 1. juni. På anstændig vis sejlede vi derved og far boede en tid i båden, medens mor solgte huset i Thisted, og Birte og jeg cyklede til Marselisborg Gymnasium. Vi fandt snart et rart hus i Viby. På to ugers sommerferie nåede vi en skøn tur ned til Fænø Sund og rundt om Fyn.

Vi fik også en lille kanarisk hund med – Ditte, så der var gang i jollen. Hunden blev 17 år.

I sommeren 1991 i juli fejrede vi fars 83 års fødselsdag

"Viffert" havde denne ganske lave kahyt i årene fra 1950-91 – her ses den liggende i Århus Havn (A.S.K.) liggende ganske tæt opad SSB D26 "Jan"

i "Viffert", da Jørgen, som er tømrer, opdagede, at der var hvid træsvamp og råd! Han tilbød at spytte i næven og redde båden. Det tog 3000 fritimer at renovere båden og jollen. (Vi måtte også sælge vores lærketræsfolkebåd, F 439, efter 20 år.)

I året 1999 blev vi efterlønnere – og har nydt sølivet 100 %. At vores søn og datter også elsker det, er jo kun en charme mere. At "Viffert" og "Lille Vif" kom tilbage til Limfjorden ved tilfældighedernes spil, er vist det allermest fantastiske?

Lisbet Kofoed

Båddåben i 1950, ved Lisbeths mor, Esther Kofoed. Bådens navn er af gammel nordisk herkomst – betyder "Vid Færd". I baggrunden ses Vilsundbroen

"Lille Vif" har været med til mange træf – her på vej ud til opmåling af både med Lisbeth Kofoed ved årerne og Jørgen Heidemann ved det tydeligvis farefulde papirarbejde